

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

Titulus XXXV. Conversio ad meliora.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79340](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79340)

Sacerdoti novæ Legis ostendere; aperiendo ei cor suum per veram confessionem: quia nec Deus dimittit peccatum, nisi sub hac conditione; ut poenitens proponat confiteri secundum Christi præceptum. Dion. Carth. hic.

Percutiebat pectus suam. Luc. 18. 13. dolore plenum; externoque signo internam contritionem signabat. Barrad. t. 3. l. 4. c. 13. hic D. 10. Pent. Corporis afflictiones fideles indices sunt perfectæ poenitentia. Pectus percussit Publicanus; ut intimam cordis sui imprimat poenitudinem. Quis enim credat, cor esse verè con-

tritum in eo, cui omnia externa sunt integra, & vel à quovis parvo vulnere libera. Baeza t. 3. l. 15. cap. 7.

Sicut morbus, qui in faciem non prodit, & exterius non apparet; aut non est verus morbus, aut levissimus; Sic etiam spiritus afflictio, nisi exterius in corporis afflictione apparet; vel non est vera afflictio; vel exigua. Prov. 17. 22. *spiritus iristis exsiccat ossa.* Vera contritio, & dolor de peccatis, plerumque saltè lacrymas pro- dit. Diez. fer. 6. D. 2. Quadr.

TITULUS XXXIV. CONVERSATIO.

Vos estis lux Mundi. Matt. 5. 14. Idcirco il- lenos elegit, ut simus quasi luminaria; ut velut angeli versemur cum hominibus in terra; tanquam viri cum pueris; tanquam spiri- tuales cum carnalibus agamus. S. Chryl. hom. 10. in ep. 1. ad Timoth.

In humanis rebus, & in hac peregrinatione, nihil tam efficaciter gerit in se imaginem cœlestis patriæ, quam monastica conversatio, & congregatio divino cultui dedicata. S. Laur. Justin. de monast. Conversat. c. 7.

Maxima pericula, & formidanda, innumeriq;

casus, latent in conversationibus proximorum. S. Laur. Just. ib. c. 22.

Nemo, nisi valde sanctus, absque sui detri- mento, proximorum curis occupatur. Id de ca- sto connub. c. 12.

Ingredimini ad Sæculares, cum eo, quod ipsorum est; sed egredimini cum vestro; dicebat suis S. Ignatius. q. d. initio Sæcularibus vos accommodate; sed sensim, & suaviter altio- ra, & divina inducite, easque figite in eorum cordibus. Corn. in Jer. c. 15. v. 19.

TITULUS XXXV. CONVERSI O. Ad meliora.

§. I.

Figura, & Symbola.

Quid est tibi mare, quod fugisti? *Gen.* Ps. 113. 5. Quid est lugere, & contri- tari, nisi maris tempestatibus agi? quid est gaudium consolationis, nisi fuga maris, & absen- tatio doloris? Impietas enim mare est: dulcem si- quidem aquam facere non potest, sed est aqua e- jus salsa valde, & multum amara; & amaritudo amarissima. Rich. à S. Vict. tr. de exterminat. mali c. 3.

Potens est Deus de lapidibus istis suscita- re filios Abrahæ. Matth. 3. 9. Excitavit Deus filios Abrahæ ex lapidibus; quando multi viden- tes crucifixum, & ruptas petras, crediderunt. Theophylactus hic.

Ite & vos in vineam meam. Matth. 20. 4. Quia ad vitam bonam alius in pueritia, alius in adolescentia, alius in juventute, alius in senectute, alius in decrepita ætate, perducitur; quasi diversis horis operarij ad vineam vocantur. S. Greg. hom. 19. in Evang.

Virtus altissimi obumbrabit tibi. Luc. 1. 35. Cum anima devota, vel spe cœlestis præmij, vel timore æterni supplicij, vel tædio in hac lacrymarum valle diutius commorandi, mota, ac stimulata, novis inspirationibus visitatur, sanctis

affectionibus inflammatur; & tandem, abjectis veteribus defectibus, novò vivendi proposito, à Patre luminum, spiritualiter spiritu gratiæ fecun- datur: quid aliud agitur? quam quòd superve- niente virtute altissimi, Pater cœlestis divinò quò- dam semine animam gravidam facit, & fecundat. Post hunc conceptum sacratissimum pallet in fa- cie per veram humilitatem in conversione; fastidium cibi, & potus concipit in mente plena- riò mundialium contemptu. Jam anima cum Maria montana ascendere incipit. S. Bonav. tr. de s. perfect. puer. Jesu.

Audivisti vocem. Act. 9. 4. Deus in Paulo ostendit typum conversionis peccatorum. Lux enim representat gratiam excitantem; pro- stratio in terram, adversitatem; vox reprehensionem Concionatoris; simulcus conscientia re- morsum. Ananias Confessarium; cœcitas clau- suram oculorum, & animi, ad res terrenas, ac considerationem æternorum. Triduanum je- junium satisfactionem pro peccatis; casus squamarum ab oculis, est depositio excu- sationum; baptismus est poenitentia, & con- fessio; cibus Eucharistiæ frequentatio; ver- fari cum Discipulis, est agere cum probis. Cor- nel. hic.

Occide.

Occide. Act. 10. 13. S. Hieronymus, vel quisquis est author, in Thr. c. 3. cenfet: Petro, quasi Capiti Ecclesie, dictum esse de Gentibus: *Mastra, & manduca*: id est, vetustatem eorum contere, & in corpus Ecclesie, ac tua membra, converte. Comparat Petrum leoni, qui quasi rex animalium, ea maculat, & comedit; & leena; id est, Ecclesie, ea transferit. Unde S. Greg. 18. mor. c. 20. ipsi primo Pastori quasi huius leena ori, dicitur: *Mastra, & manduca*. Quod maculatur, à vita occiditur; id verò, quod comeditur, in comedentis corpore commutatur. *Mastra* ergo, & *manduca*, dicitur; id est: à peccato eos, qui vivunt, interfice; & à seipsis illos in tua membra converte. Corn. hic.

Mortui estis, & vita vestra est abscondita cum Christo in Deo. Coloss. 3. 3. id est, per Baptismum, morum conversione, & vitæ mutatione; mortui estis Mundo, Carni, peccatis; imò mortui estis vobis ipsis: quia iam non estis, quod eratis antea. Tunc mors erat, nunc vita. S. Anselmus: mortuus est Saulus persequens Christianos; resurrexit eorum amator: mortua est iniquitas in Saulo; resurrexit sanctitas in Paulo. Sylv. in Apoc. I. q. 74.

Et posuit dexteram suam super me. Apoc. I. 17. id est, exivit me præ timore cadentem, & confortavit me. Id ib.

Immutatio conversionis portio cuiusdam comprehenditur mortis. Tertull. lib. de Trinit.

§. II.

Exempla Converterum ex auditu.

Lavamini, mundi estote. II. I. 16. Hæc verba audiens legi in templo fornicator quidam, compunctus, conversus est; planèque vitam incestam in castam mutavit. Corn. hic.

Subter te sternetur vinea, & operimentum tuum erunt vermes. II. 14. 11. Sæcularis ille, de quo Platus 1. 3. de bono stat. Relig. c. ult. cum in deliciis mollem vitam ageret, ac nullum sibi de conversione verbum fieri pateretur; Religiosus quidam eum comiter invisens, ad extremum in digressu seis, inquit, quis post mortem erit lectus tuus? docebit te Isaias: *subter te sternetur vinea, & operimentum tuum erunt vermes*. Qui versus eum ita pupugit; ut iam nihil aliud, quam vermes illos, & tineas, animò volvere posset. Quin etiam, cum molestam hanc recordationem ludis variis, & æqualium sociis, abitergere conaretur; ita nihil proficiebat, ut potius magis, ac magis, insingeretur. Quare hoc reputans: si ipsa cogitatio illius poenæ tam erat intolerabilis; quanto intolerabilior futura erit ipsa poena. Manus denique dedit Deo, seque in religione dicavit. Corn. hic.

Penitentiam agite, appropinquavit enim regnum caelorum. Matth. 3. 2. Mirus, nomine Babylas, luxuriosè cum duabus concubinis vivebat; agens omnia, quæ illi dæmon suggestisset. Die quadam ingrediens Ecclesiam audivit ex Evangelio: *penitentiam agite*. Compunctus, & templò egressus, concubinis valedicens monachus factus; quò & illa conversæ. Joan. Moschus c. 32. pratit spir.

Beati qui lugens. Matth. 5. 5. S. Simeon Stylita, hac in templo audità beatitudine, ex ovium pastore conversus. Boll. 5. Jan.

Polyanth. Sacr. Tom. I.

Qui amat patrem, aut matrem, plus quam me &c. Matth. 10. 37. S. Conon adolescens hæc ex Evangelis audiens, permotus monasticum habitum suscepit. Boll. 28. Martii.

Si vis perfectus esse, vade, & vende quæ habes. Matth. 19. 21. audiens hæc S. Constantius Comes apud Brixiam in Italia, qui primum militiæ operam dedit, cum perpenderet, & opulentus esset; spiritualibus divitiis cepit intendere. Boll. 12. Febr.

Omnia, quaecumque habes, vende, & veni, sequere me. Luc. 18. 22. hæc S. Antonius Magnus, dum tempore Missæ, cui devotè interfuit, decantari audivit, conversus.

Ecce video caelos apertos. Act. 7. 55. Moneta, celebris Bononiæ Doctor, ad capefendum S. Dominici institutum permotus cuiusdam ex eo concionatoris, hæc verba S. Stephani explicantis, voce dicentis: *Ecce nunc caeli aperti sunt volentibus introire; sed mox in æternum claudentur illis, qui hoc vitæ, & bene agendi, tempus neglexerint.* Ità Chronica Ord. S. Dom. p. 111. l. c. 37.

Alia Exempla ex variis.

S. Julianus cum Basilisa desponsatus, & in thalamum sponsæ introductus, miram uterque lihorum, & rosarum in eo hyemali tempore odorati sunt fragrantiam: quæ ita delibuti, ut statuerent, simul virginitatem servare. Mortuis utriusque parentibus, de hereditate monasterium construunt, totosque se dedunt bono animarum. Non erat, qui posset audire verbum de ore S. Juliani, ut aliquam moram recineretur converti ad Dominum; factusque decem millium monachorum Pater. Boll. 9. Jan.

B. Joannes de Deo fundator Ordinis de hospitalitate, concionante Joanne Avilâ commotus, poenitentiam agit publicè, solo sternitur, caput humo, & parieti allidit; capillos, barbâque vellit; saluatim cum clamoribus civitatem ingressus prostratus illuditur, sese omnibus expoliatur vestibus &c. in acervum lutæ se conjicit; inde egressus, & commaculatus, à pueris lutò; lapidibusque impetitur; trahitur ad hospitale; sæpe manibus, pedibusque, ligatis durè flagellatur; Curatores Nosocomii de variis delictis incusatos asperiores sibi reddit. Avilâ Joannem solatur, acta ejus probat, amentia tandem larvam deponens incipit ministrare infirmis, peregrinationem instituit sine calceis, sine pileo; ac malè vestitus; Granatæ xenodochium instruit, ægros juvat. Boll. 8. Martij.

B. Torellius Puppius Soltarius in Hetruria, mortuis parentibus, piè ab illis educatus, adhæsit parvæ societati, à bono proposito desectens, Animi causâ deambulabat cum suis æqualibus; cum gallus è vicino loco ad brachium ejus advolat, terque canit. Stupuit, & quasi divinâ voce percussus, respuit. Quinquaginta annis in cella, & vitâ solitaria exactis, mors ejus miraculosò campanarum pulsu innotuit. Boll. 16. Martij.

Stultum infirmum solabatur ipsius dominus dicens: spera in Deo; ibis ad cælum: cui ille semper respondit, nolo illuc ire; à quo cum tandem quæreret, quare nollet illuc ire? respondit: quia volo ire ad Infernum. quare? quia diligo te; & sicut fui tecum in vita, ita tecum volo esse post mortem: &

quia tu ibis ad Infernum, ita & ego volo, ratione societatis. Cui Dominus: quomodo scis, quod ego illuc vadam? quia tota patria, respondit, sic loquitur, quod sis pessimus homo, & ideo iturus ad Infernum. Compunctus se correxit. Summa prædicant. Conversio.

§. III.

Exempla Conversorum per visum.

CAtharina de Sandaval nobilis, decimum quartum annum jam egressa; formâ, & opibus, clarior; nuptias, quascunque ei Pater suus gereret, velut se indignas, repudiabat. Cum ecce fortuito in effigiem Crucifixi oculos conjicit, cui imminabat titulus J. N. R. J. inharere verbis, quid amabile nomen portenderet? quis Nazarenus flosculus? quæ regis dignitas? quæ cœcitas Judæorum? quid ipse pro se? quid illa hæctenus pro illo? quàm vita ejus dissona à sua? Si omnes, qui fornicantur abs te, Regum optime, peribunt, quò misera deveniam? Teipretò, hostibus adhæsi; profœelus! Hæc inter mirè illustrata, accensa, mutata, pari avida; cum animo mutat vestes, mortificationi sese dedit, precationi per noctes intenta, Carmelitans se adjunxit. Francisc. Ribera l. 3. de vita S. Theresiæ.

Joannes Roberti in historia S. Huberti narrat: illum, cum famulorum, & canum, grege ad venationem profectum, insignis magnitudinis cervum vidisse; in cujus cornuum medio apparuit Crucifixus, qui dixit: Quamdiu, ô Huberte! quamdiu in captandis feris occupabere? sempërne ignorabis? te ideo esse conditum, ut Deum tuum cognoscas, illum ames, eoque in æternum potiaris? Ecquid ergo saluti tuæ concessum tempus ita nullò tuò commodò, profundis? Cecidit Hubertus cum Saulo exclamans: Domine, quid &c. Ad Lambertum missus pro Catechesi.

In annis Collegij Monasteriensis An. 1599. Acatolica mulier Mundo muliebri addicissima, duos filios disciplina nostræ tradiderat: qui videntes matrem ad speculum seie curiosius comentem quotidie, Crucifixi iconè materno speculo appenderunt. Quò spectaculo illa permota, atque in Salvatore vulnerato, quasi in crystallo, fœditatè suam conspicata, vitæ prioris pertæsa, hæresim ejuravit, morèsque composuit.

S. Fulgentius Ruspensis Ep. nobili genere ortus in juventute Præfecturam Sæcularem adeptus; dum monasteria frequentiùs visitat, morès religiosos observat; in hæc verba prorupit: cur, obsecro, sine spe futurorum bonorum laboramus in sæculo? quid aliquando nobis præstare poterit Mundus? Si gaudere desideramus, (licet meliùs sit bene flere, quàm malè gaudere) quantò meliùs tamen gaudent, quorum sic in Deum tranquillà est conscientia; qui nihil timent, nisi peccata. Imitemur tam laudabiles viros; abjiciamus pristinos morès; & mutemus labores. Nitebamur priùs inter amicos nobiles; nitamur modò inter servos Dei pauperes effici pauperiores. Si coacti sumus exigere debitores, conemur modò convertere peccatores. Monachus factus matrem ante monasterium ejulantem, non audit &c. Boll. l. Jan.

S. Liberata, & Faustina, virgines sorores nobili stemmate ortæ viderant mulierem quandam inconsolabiliter conjugis mortem lacrymantem: statuerunt igitur à conjugio abstinere, & sanctius vitæ institutum arripere. Boll. 18. Jan.

Dositheus, cum juvenis eslet mundo deditus, conversus est, visâ picturâ infernalium tormentorum. Boll. 23. Febr.

B. Jacoponus, in Sæculo vir nobilis, Juris Doctor, celebrisq̃ue Causarum Patronus; sed superbus, avarus, & vanitatum Mundi mancipium: cum uxorem suam in ludis publicis ruinâ theatri oppressam, asperò ad carnem cilicidò indutam, deprehendisset; tam subito ejus casu, quàm asperitate vitæ, compunctus, Sæculo valedicens, ordinem S. Francisci ingressus, mirus exiit sui, vanitatumque, contemptor. Annò Domini 1300. Raderus in vita.

Aderat morienti homo nobilis, at libidine infamis. Hic inspectâ viri sancti sub mortem horribilè lucidâ, tanquam si in imagine arcani judicij actionem vidisset; summum repente sensit dolorem, ob vitæ prioris impuritatem. Nec differenda ratus sanctiora consilia; Sacerdotem, qui moribundo adfuit, mox à funere abduxit, & magnâ vi lacrymarum peccata expunxit. Drexel. tribo. Chr. l. 2. c. 5. §. 2.

Refertur de Concionatore Franciscano Parisiis, qui solebat quotannis egredi ad quandam civitatem, causâ prædicandi in Quadragesima. In illa civitate innotuit Domicella, non integræ famæ; interdum eam invisebat; eâ spe, ut eam à dissoluta vita retraheret; licet parum proficiens. Sub finem Quadragesimæ ei valedicens, ab ea rogatus est: ut proximâ vice, cum rediturus esset ad conciones, speculum ei adferret, qualia multa essent Parisiis. Ille se facturum promisit. Cumq̃ reverteretur, convocatâ omni familiâ, obtulit ei domicellæ alterius calvariam dicens: speculum petisti. En tibi clarissimum speculum, caput talis Domicellæ N. quæ paucis abhinc annis talis erat, qualis tu modò leviuscula in lusuibus, & tripudiis. Et talis tu brevi eris, qualis illa nunc est. Hòc aspectu, & commonitione, compuncta dimisit vana, seque correxit. Henric. Jonghen in Dedic. Ecclesiæ S. J.

§. IV.

Conversi ex devota lectione.

Incidit, ut diceret Politianus, nescio quando se & tres alios contubernales suos, nimirum apud Treviros, cum Imperator pomeridianò Circensium spectaculo teneretur, exiisse deambulatum in hortos muris contiguos, atque illic, ut fortè combinati spatiantur; unum secum seorsum, & alios duos seorsum seorsum, pariterque digressos; sed illos vagabundos irruisse in quandam calam, ubi habitabant quidam servi Dei; & invenisse ibi scriptam vitam Antonij. Quam legere cepit unus eorum; & mirati, & accendi, & inter legendum meditari arripere talem vitam; & relicta militiâ sæculari servire Deo. Conjecit oculos in amicam, & ait ei: Dic, quæso te, omnibus istis laboribus nostris, quò ambimus pervenire? quid quærimus? cujus rei causâ militamus?

obiit. Illius exemplò triginta focii permoti, & ipsi petierunt baptismum; impetratò, latrocinii domum in monasterium convertunt, sanctè, & monasticè viventes. Boll. 15. Jan.

S. Ardelio, nimis insignis Maximianò Imperatore, Christianorum in martyrio constantiam per ludibrium exprimebat. Suspendus quasi nollet diis sacrificare; spectatoribus, ejus tolerantiam laudantibus, voce magnà silentiò indictò, dixit: nolite arbitrari, me jam ludicrè agere: ego enim Christianus sum. Praeses consternatus, cum frustra suaderet mutare mentem, in rogum ardentem injici jussit; in quo martyrium consummavit. Talis fuit; de quo 27. Febr. Boll. S. Gelafus, seu Gelafinus, conversus, cum baptismati Christianorum illuderet. Talis Genesius, qui Romæ mysteriis Christianorum illudens, conversus, & martyr fuit. 25. Aug. Boll. 14. April.

S. Petrus Gonzalez, natus nobilibus, & divitibus, parentibus; Canonicus, mox Decanus factus; die Nativ. Dom. dum per frequentem urbem juveniliter equitando se jaçtat; in cœnum excussus, risu explosus est. Plenus verecundiâ hæc locutus: quandoquidem Mundus me sic illudit; ego quoque illum, tanquam fallacem, sumptâ vindictâ, irridebo; neve iteratò illudar, vitam in melius commutabo. Fit Religiosus Dominicanus, egregiè proficit, Theologiâ absolute fit fervens Concionator. Boll. 15. April.

Cum Juvenis Dilingæ in theatro Peccatoris ad DEum serò conversi, & vitæ anteaçtæ dedecora desentis, personam ageret; divinò instinctu se sensit veris lacrymis superfusum. Ergo ream conscientiam coram Deo, Deique Matre, affluenter deploravit, post Scenam absconditus. Inde illæ bonæ scintillæ ita crevere; ut ad obeunda S. P. Exercitia se contulerit, societatem competierit, & impetraverit. P. Nadasi ann. rer. memòrab. 2. Julii.

§. VI.

Conversio peccatorum grande miraculum.

Titulus Pf. 44. 1. *Pro iis, qui commutabuntur, filius Core, ad intellectum, Canticum pro Dilecto, V. Beda:* Titulus sic est construendus: Canticum istud cantatum pro Dilecto: id est, ad honorem, & laudem, sponsi specialiter dilecti, propositum filiis Core; pro iis, qui commutabuntur, id est, causâ commutationis factæ in seipsis ad intellectum, scilicet ut intelligant, & se commutatos, & commutationem esse non ex se, vel aliunde; sed per Dilectum, &c. Arcones in Jos. 1. Disc. 5.

Miserere mei DEus secundum magnam misericordiam tuam. Pf. 50. 1. Magnam petit misericordiam, quia non petit auxilium ad patranda miracula naturæ, sed gratiæ; de quo auxilio solum dicebat alius Marci 9. 21. *si quid potes, adjuva nos, miserus nostri.* Baeza t. 3. l. 14. c. 1. 22. §. 2.

Admirabilis, Il. 9. 6. Dicitur admirabilis in conversione nostræ voluntatis; quæ muta-

tio est solius dextere excelsi. S. Bern. h. 10. in pravis.

Vidit homines sedentem in telonio Matthæum nomine. Matth. 9. 9. Cur vocatio Matthæi recensetur post sedatam tempestatem, demones pulsos, paralyticum sanatum? Resp. Glossa: Matthæus refert vocacionem suam inter miracula. Sylv. hic.

Qui non accipit crucem suam. Matth. 10. 38. Quod majus miraculum? quàm ad fidem Christianæ Religionis venire Judæum, vel Paganum? quod majus miraculum, quàm cum in mentibus eorum, qui convertuntur, & respiciunt à malis, assuetudinis amor vertitur in odium eorum, quæ tantâ tenacitate dilexerat; & odium poenalitatum, & cruciatuum corporis, vertitur in amorem insolitum contra tenerum sensum; & placitum in displicentiam, & displicentia in placitum, venit; secundum ineffabilem mutationem, & distributionem illius, qui semper in factis suis est miraculosus, & mirus. O quàm horrenda castitas videbatur luxurioso, humilitas superbo, patientia iracundo, amor communis invidio, labor acedioso, paupertas, & largitas avaro, abstinentia guloso! Deridebat hæc in animo amplectentium hanc vitam. Ecce, quæ amabantur, venerunt ad fugam, & odium; & quæ odio habebantur, summò amore, quaeruntur. Sim. Cass. l. 8. c. 27.

In nomine meo demonia ejicent. Marci 16. 17. Spiritualiter demonia ejicit, qui peccatorem, mortalibus vitiis irretitum, convertit; ita ut sit templum Spiritus sancti, qui paulo antè vas erat diaboli. Novis linguis loquitur, qui solita vaniloquia, scurrilia, vitiosaque, verba devitans, incipit loqui salutaria, DEum laudare, proximum informare, jugiter orare. Serpentes tollit, qui diabolicas suggestiones, & venustas tentationes, supplantat &c. Dion. Carthus. in Marcum cap. 16. 17.

Ecce mulier. Luc. 7. 37. Præstantius argumentum est, Christum esse DEI Filium, quòd convertit ad se peccatores; quàm quòd mortuos suscitaverit. Luc. 7. 15. Adolescens à Christo suscitatus mox reddidit matri suæ. Jo. 11. 44. Lazarum suscitavit, & mox ait discipulis: *Solvite eum, & finite abire.* At Zachæum Luc. 19. convertens, cum ipso manet; & probabiliter Zachæus secutus est Christum. Cur mortuos suscitatos dimittit, peccatores autem conversos apud se retinet? ut sint Christi Deitatis argumentum. An non resurrectio mortuorum Deitatem Christi declarat? ita planè; sed conversio peccatorum mirabilius adhuc manifestat. Escob. l. 3. colloq. Chr. part. 2. sect. 3. obs. 1. Querit S. Chryl. hom. de Latrone: cur Christus in cruce audiens istud opprobrium: *Si Filius DEI est &c.* Cur tunc Christus D. non fecerit aliquem mortuum adduci, ut eum in hostium conspectu ad vitam revocaret? & aperit se Filium Dei ostenderet? respondet: Latronis mentem averfam voluit commutare; ut ex omni parte ejus Divinitas sentiretur. Id. ib.

Admirata sunt turbe. Luc. 11. 14. Mirantur; cum demoniacum in corpore sanat; magis miram, cum dæmonem ejicit ab anima, &

& iustum facit. Hoc potentia Divinae majus opus, quam creatio. Unde canit Ecclesia: *DEUS, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime, & miserando manifestas.* Stella hic.

Hoc initium signorum. Jo. 2. 11. Initium in aqua in vinum, Christi virtute, conversâ: ut hoc primum, & tanquam vitæ agendæ, initium exigere videatur; animas nostras ad meliora converti. Sim. Cass. lib. 5. cap. 2. v. 7.

Lazare veni foras. Jo. 11. 43. Hæc vox Filii DEI signat magnam gratiam ejus, qui vocat peccatorem interius, per occultam inspirationem dicens: *veni foras*; id est, confitere peccata tua Sacerdoti. Haymo hom. in octava Paschæ.

Constat, quia majus est miraculum, prædicationis verbô, atque orationis solatiô, peccatorem convertere; quam carne mortuum suscitare: in ipso enim resuscitatur caro, iterum mortuura; in illis verò anima in æternum victura. S. Greg. 1. 3. c. 17.

§. VII.

Quorum Conversiones sint difficiliore.

Num. I.

Doctorem.

Eccæ Magi venerunt ab Oriente Ferofolyam. Matth. 2. 1. De Pastoribus non dicitur id cum admiratione. Luc. 2. 16. Cur mirabilior Matthæo visa submissio, & conversio regum, quam veneratio opilionum? Resp. dicere vult Matthæus: cum plaulu celebrate miraculum, quod sapientes dedoceri, quod magi converti, & revocari à suis erroribus sunt passi: non tam novum hoc reputatur in pastoribus. Nam quod homines rudes, amusi, rustici, instrui se fiant, non multum habet admirationis; verum quod sapientes imbui toleret; quod doctus sit quis, idemque docilis; novum hoc, & perquam mirum est. Did. Niff. in Phœn. Græc. 1. 2. c. 1.

Exibat ad eum Ferofolyma, & omnis Judæa. Matth. 3. 5. Et Luc. 3. 10. 12. 14. *interrogabant eum turba &c. Venerunt autem & publicani &c. interrogabant autem eum & milites.* Videns verò sanctus Præcursor, & Sadducaos, & Pharisæos, emendandæ vitæ cupidos ad se venire; cum ingenti admiratione eos asperis verbis appellavit Matth. 3. 7. *progenies viperarum! quis demonstravi vobis fugere à ventura ira?* Novatimus: non miratus est, quod alii ex populo accederent. Difficile videbatur Joanni, salutis viam didicisse Sadducaos, & Pharisæos; quia aliorum doctores erant. Hinc est, quod ad Deum citius idiotæ convertantur, quam scioli; & qui sibi sapientes esse videntur. Did. Niff. in Phœn. Græc. 1. 2. c. 1.

Quod si salvanuerit, in quo salietur? Matth. 5. 13. S. Hier. Si Doctor erraverit, quò aliò doctore emendabitur? Denotatur per hoc non impossibilitas, sed difficultas. Observat Albert. M. quod Christus nullum alium tra-

xit ad se per tam longam sermonem, ut Nicodemum Jo. 3. 1. &c. Unò verbô vocavit pificatores. Matth. 4. 19. Erat scilicet Nicodemus magister in Lege, senio confectus in suis opinionibus. Sylv. hic. q. 7.

Quærit S. Jo. Chryf. 1. 2. c. 1. cur Paulus, cum initio Saulus vocaretur, post conversionem, mutato nomine, appellatus fuerit Paulus; qualem se in omnibus epistolis suis vocavit: *Paulus servus Jesu Christi; Paulus Apostolus Christi*; ab ea nuncupatione literas suas, præter ultimam, omnes orditur. Cur Spiritus sanctus ei nomen suum permutavit? Resp. Chryf. quemadmodum Dominus, qui servum mercatus est, ostendere volens, se Dominum servi, nomen illius mutat; ita & Spiritus S. fecit; ubi Paulum captivum accepit, vocabulum ejus mutavit; ut etiam inde disceret Paulus; se habere Dominum: nominum enim impositio, Domini signum est, & præcipuum. Hæc ille de conversione Pauli. Nota hic illa verba: ut etiam Paulus disceret, se habere Dominum. Quis erat Paulus, ut ad eum modum erudiendus esset, esse alium, qui illi imperare posset? fuitne princeps, rex, Monarcha? palam est, nihil horum fuisse. Erat sapiens, doctus, eruditus. Ipse fatetur Act. 22. 3. *eruditus juxta veritatem paternam Legem.* Et ad Gal. 1. 14. *proficiebam in Judaismo supra multos coetaneos meos.* Gloriosior triumphus est, qui de convertis doctis agit, quam qui de superatis regibus reportatur. Columba simplex revertitur in arcem; non corvus; qui, teste Farnesio, Mercurii ales. Did. Niff. in Phœn. Græc. 1. 1.

Num. II.

Principum, & Potentium.

Steteruntq; Sol, & Luna. Jos. 10. 13. Innumera penè miracula DEUS fecit per viros justos; hoc tamen super omnia Scripturæ, & doctores extollunt. S. Chryf. hom. 27. in ep. ad Hebr. ille, qui deorum erat, superioribus imperabat. Hoc etiam illo opere Moyfi majus est. Quid ita? non enim æquale est, mari imperare; & eis, qui in celo sunt. Magnum quidem illud est, & valde magnum; veruntamen nihil simile. q. d. difficillimum est, principes viros ad virtutem inflectere, & præstandum obsequium DEO: Celeberrimum hoc est miraculum, longeque mirabilius; quam si multitudinem pauperum ad vitam ducas. Pinna in Eccl. 13. Ethol. 246.

Quingue Satrape Philistinorum videntur, & reversi sunt in Accaron. 1. Reg. 6. 16. Hi ita suis erroribus excoecati erant; ut videntes sanctitatem arcæ, tantis prodigiis confirmatam, adhuc nihilominus, non ad Bethsames domum solis pergerent, se Deo in perpetuum servitutem tradituri; sed ad tuas tenebras, & idololatriam, redirent. Dion. Carth. per quinque Satrapas istos ritè designantur filii sæculi, nobiles, & potentes secundum carnem; delectationibus quinque sensuum dediti; qui, etsi audiant verba Dei, videntque exempla justorum, & miracula omnipotentis agnoscant; raro tamen, &

pauci, convertuntur ad Dominum. Mendoza in 1. Reg. 6. v. 16.

Velum templi scissum est. Matth. 27. 51. Quid tunc? Centurio, & qui cum eo erant custodientes Jesum; visò terra motu, & his, quae fiebant, timuerunt valde, dicens: *verè Filius DEI erat iste!* Quid Principes Sacerdotum? *Illudentes cum scribis, & senioribus, dicebant: alios salvos fecit, seipsum salvare non potest.* Theophylact. Centurio, homo Ethnicus, signis credit cum his, qui secum erant; Judæi autem, qui Legem, & Prophetas, audierant, increduli manent. Naxera in Jos. 16. §. 14.

Num. III.

Aliorum.

Magi Matth. 2. 2. qui prodigia non viderant, vel unicum stellæ miraculo percussi; at sacerdotes miraculis asueti, nec sole miraculose eclypsato, percelluntur. Luc. 23. 44. Naxera in Jos. 16. §. 14.

Superbus homo difficulter corrigitur: cibus enim, in quo nimis est de sale, quasi perditus est. Sed non ille, in quo parum est; quia potest apponi. Sic homo superbus, qui nimium habet de sensu, non est flexibilis. Geminiani l. 9. *similit.*

§. VIII.

Motiva

Convertendi peccatores.

Ex Veteri, & Novo.

E*Duxit me de lacu miseria, & de luto scæcis, & statuit supra petram pedes meos.* Pf. 39. 3. Prius de luto pravitatis educitur; ut ejus pedes per fidem in petra solidentur: Sed quia rectam fidem recta subsequi debet operatio, gressus ejus directi sunt; ut post directionem gressuum, id est, post perfectionem boni operis, in ore acciperet etiam novum Canticum prædicationis. S. Greg. in Ezech. hom. 9.

Sicut turris David collum tuum. Cant. 4. 4. Collum caput, & membra, connectit. Unde per collum designantur, qui vel prædicatione, vel adhortatione, alios convertunt, & Capiti Christi jungunt. Rich. à S. Vict. hic.

Ideo missus sum. Luc. 4. 43. Prophetam missum viduæ de gentibus, divinum dicimus esse sermonem, ac prædicatorem; qui semper mittitur animæ, quam ab æterno prædestinavit omnipotens; ut pascatur, non necessitatis pane, sed conversionis delectatione. Nam sicut cibus Christi est, ut voluntatem Paternam perficiat, Jo 4. Sic & omnium prophetarum &c. est cibus; ut hi, ad quos mittuntur, illam inculpate perficiant. Sed primo petitur aqua in vase; lacrymæ scilicet in mensura, pro compensatione delicti. Sim. Cassi. l. 9. c. 12.

Esca justorum, est conversio peccatorum; de qua dicitur Jo 6. 27. *operantur non cibum, qui perit; sed qui permanet in vitam æternam.* S. Greg. moral. l. 31. c. 22.

Quos iterum parturio. Gal. 4. 19. Natus semel illos parturierat in prima conversione. Unde conversio hominis partus dicitur. Job 39. 3. *incurvantur ad factum, ut pariant.* S. Thom. hic lect. 6.

Ex Patribus.

Gaudium, quod percipimus, quando alii qui ex eis correcti in melius commutantur, & Sanctorum societati copulantur; nulli gaudio in hac vita, comparari potest. S. August. ep. 141.

Est maximum, & perfectissimum, bonum; quando à male faciendo, & à re male gerenda, ad virtutem, & bonam actionem, possit quis aliquem traducere. Clem. Alex. l. 1. Strom.

Quis unquam ambiget? supremæ dilectionis esse; omni studio, atque operâ, ad cognitionem veritatis, & obsequium Dei, errantes homines revocare. Id. l. 10. c. 25.

Pascit sanctos Doctores, quodammodo & Angelos, qui convertit se à peccatis. Linteum Petri. V. Beda in Levit. c. 4.

Hoc habent in virtutibus proprium, qui verè Christiani sunt: quod omnes velent ad Christum converti; & gaudent de conversis, & dolent de averfis. Sim. Cassi. l. 9. c. 18.

Miscellanea de Conversione.

Si quis vult venire post me, abneget semetipsum &c. Matth. 16. 24. Semetipsum abnegat, qui mutatur ad meliora; & incipit esse, quod non erat. S. Greg. in Ezech. hom. 10.

Exiit primo mane &c. Matth. 20. 1. Nulla non hominum ætas apta conversioni. Prudentissimè primâ horâ, id est, in pueritia ad propriam vineæ culturam properabis: qui præcoces fructus expegit; qui ait: *Snite parvulus venire ad me.* Matth. 19. 14. At si pueritiam possederit otiositas; adolescentia ligonem accipiat, Flores ætatis immaturos, & acidos fructus parturiere? virilis ætas maturos exponat. Maturi fructus maturam decent ætatem, ais? saltem ergo in senectute ad operationem vineæ perge. An putas, patremfamilias circa undecimam horam exiturum fuisse, si inepta ad conversionem, vel decrepita ætatis infirmitas? *Ite & vos in vineam meam.* q. d. vel in ultimis respicite. S. Fulgentius ep. 7. c. 10. Si aliquam ætatem judicaret Dominus conversionis remedio ineptam, non diversis temporibus operarios vocaret ad vineam: in diversitate quippe horarum accipitur ætatum diversitas. Ecclæ. 3. 1. *Omnia tempus habent.* Dictumne uspiam, tempus poenitendi, & tempus non poenitendi? S. Fulgent. cit. c. 9. semper DEUS delectatur conversione nostrâ; nec tempus hujusmodi, quamdiu in hac vita est, posuit, quod propitiari conversio non possit. S. Chryl. hom. 2. in Pf. 50. Occidisti? poenitere: vulneratus es? adhibe tibi curam; dum visis, dum spiras; etiam in ipso lecto positus; etiam si dici possis exanimatus. Non impeditur temporis angustia misericordia Dei. Escob. 1. 5. parab. Chr. sect. 4. obf. 3.

Primo

Primo manè circa horam tertiam. Matth. 20. Orig. hom. 10. in Matth. dies hujus sæculi spatium est; qui quidem dies nobis longus videtur; sed si cum æternitate comparetur, est brevissimus.

Percutientes pectora sua. Luc. 23. 48. Percussio illa pectorum non erat emendatio; sed solidatio scelerum, ubi per fidem non convertebantur ad CHRISTUM. Revertebantur ad domos, non autem ad se ipsos. Revertebantur ad domicilium proprium; sed non

revertebantur ad Dominum. Sim. Cass. lib. 13.

Facilius inveni, qui innocentiam servarent; quam qui congruè poenitentiam egerint. S. Ambr. l. 2. de poenit. c. 10.

Nunquam est sera conversio. Lætro de cruce transit ad paradysum. Nabuchodonosor rex Babylonis, post efferationem corporis, & cordis, & belluarum in eremo convictum, mentem recepit humanam. S. Hier. ad Lætam de instit. filia.

TITULUS XXXVI. CONVIVIA.

§. I.

Sint frugalia, sancta.

Ex Veteri, & Novo.

SIC autem comedetis illam: *renes vestros accingetis.* Ex. 12. 11. Accinctos jubet Legislator accedere ad mensas. Hòc habitu potius bellaturis incedere conveniret: Quia comelturi potius corpus laxare, & curare solemus. Docet ad mensam accedendum cum moderatione, & parsimonia. Pinna in Eccl. 13. Ethol. 254.

Si quando habebitis epulum, & dies festos; cunctis diebus &c. Num. 10. 10 &c. Cur DEUS, tam tempore belli, quam pacis, & epuli, vult cani tubis? Cùm ad mensam, ad epulum, itur; certamen nobis indicitur contra gulam, & intemperantiam; proinde si moneremur his verbis: tuum hic hostem invenies cerò. Vide, virum te geras; dimices, vincas. Drexel. Aloe, seu de jejuniò l. 2. c. 2.

Coram Domino epulaberis tu, & domus tua, & Levita, qui intrà tuas portas est: cave, ne derelinquas eum. Deut. 14. 26. 27. Ad convivia olim invitari debebant Sacerdotes, & Levitæ; ut in modestia invitatos suò exemplò continerent. Marchantius D. 16. Pent.

Bibebant vinum, & laudabant deos suos. Dan. 5. 4. Hæc agebantur, non in coenula religiosi, sed regio convivio Balthazaris. O quam religiosior est interdum superstitio, quam religio! impii in convivio deorum recordantur ligneorum; nec recordantur solum, sed eos laudant: Christi Sacerdotes nonnulli utinam DEUM laudare non fallidant vel inter choros psallentium Deo! Illi meminere idolorum in mensis; nbs mensarum recordantur in aris. Oliva l. 9. Strom. hic.

Non legitur, Christum manducasse cum principibus, & potentibus sæculi; sed cum peccatoribus, & publicanis. S. Eligius hom. 13.

Hoipes, & egenus JESUS, acceptabat oblata suffugia, semper intendens animicapium exercere: nam & illas ubilibet modis omnibus venabatur. Sim. Cass. l. 9. c. 29.

Polyanth. Sacr. Tom. I.

Ex Patribus, & aliis.

Non prius discumbitur, quam oratio ad Deum prægulletur: ita iurantur; ut qui meminerint etiam per noctem adorandum Deum sibi esse: ita fabulantur; ut qui sciunt, Dominum audire. Tertull. adversus Gentes de Christianor. conviviis.

Epulis vestris interfit Christus; in facie prandeatur authoris; honestate convivij natura ipsa, quæ nos producit, honoretur. Lætitia mentis vestrae peringat ad pauperes Christi. Familia vestra innocentia tripudiet disciplina. Absit ebrietas, luctus abscedat, fugetur effusio; salutaricum pestis, lenocinia cantorum, voluptatum fomenta, ventris onera, naufragium ventris, cum Herodidis convivio abscondatur. S. Chryl. hom. 16. in Matth. 15.

Post sensibilem mensam, cum hinc abieritis, apponite & spiritualementem. Et dicat quidem vir aliqua eorum, quæ nunc hic sunt dicta: audiat autem mulier, discant pueri, discant familiares; fiatque domus Ecclesia. S. Chryost. tom. 1. in Gen. hom. 2.

Augustum trinis tantum ferculis exhibuisse convivium, testis est Suetonius c. 14. aut, cum abundantissimè, senis. Quæ doctis colloquiis temperabat.

§. II.

Convivia vitiosa carpuntur.

Sabbatha mea custodite. Levit. 19. 30. Contra hoc mandatum aperte faciunt, qui maxime in festis diebus operibus diaboli, scilicet commensationibus, & potationibus, & choreis, & hujusmodi, vacant; potius festa Baal, quam Domini; celebrantes. Deus Bel tot, & tanta comedit. Dan. 14. Hugo Card. in Levit. hic.

Absolon per convivium, & simulativè se regem contituit, & populum avertit à David. 2. Reg. 15. Sic diabolus hodie in festis, & conviviis, multos à Christo avertit, & subjicit sibi, quasi regi. Hugo Card. hic.

Sanctificabat illos. Job. 1. 5. Hoc nobis solerter est intuendum; quòd, peractis diebus convivij, purgatio per singulos adhibetur holocausti. Vir quippe sanctus noverat, quia celebrari convivia sine culpa vix possunt. Noverat, quia

Bbb

magna